

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Klagande: Föreningen för Byggnadskultur i Umeå
894002-7934
c/o Podiet Skattekonsulter KB
903 27 Umeå

Motpart: Umeå kommun

Överklagat beslut: Byggnadsnämndens i Umeå kommun beslut
2013-04-24 att anta detaljplan för
fastigheten Tyr 8. § 81

Yrkande

Föreningen för Byggnadskultur i Umeå (nedan kallad föreningen) yrkar att Länsstyrelsen i Västerbottens län, med ändring av byggnadsnämndens beslut, må undanröja den antagna detaljplanen för fastigheten Tyr 8 i Umeå kommun.

Skäl

Fastigheten Tyr 8 ingår i *Kulturmiljö av riksintresse (Centrala Umeå)* och huvuddelen av fastigheten i *Värdekärnor av riksintresse*. Samtliga byggnader inom kvarteret Tyr, förutom en (1) till byggnationsplanen anslutande tegelbyggnad, är ”blåprickade”, dvs. betraktas kommunalt som *Värdefull enstaka byggnad* och är i fyra fall tillhöriga den av länsstyrelsen utpekade värdekärnan *Storgatasmiljön Öst på stan*, varav den till Tyr 8 angränsande Ringstrandsvillan (Tyr 1, b. 1899) är klassad som byggnadsminne enligt kulturminneslagen. Men i direkt anslutning till kvarteret Tyr finns än fler kulturhistoriska objekt av stort värde: Cellfängelset, Länsresidenset med park och i öster paradgatan Östra Esplanaden. Från alla dessa håll kommer den planerade tillbyggnaden på Tyr 8 att bli klart synlig.

Länsstyrelsen har tidigare (Medd. Nr 8, 2009) antagit ett genomtänkt och fullgott förhållningssätt för hur kulturhistoriska värden skall skyddas och vidmakthållas, detta inbegripet även aktuellt riksintresseområde. Man skriver:

”För tillkommande byggnader eller när befintliga byggnader förändras är helhetsutformningen och faktorer som placering, volym, höjd, material och kulörer av betydelse. Annat som är viktigt att beakta är exempelvis utrymmen mellan husen, staket, förgårdsmark, växtmaterial och markbeläggningar.”

Den föreslagna tillbyggnaden, inträngd på innergården mellan husen i nordvästra fjärdedelen av Tyr 8, uppfyller, enligt föreningens mening, inte alla anförda kriterier ovan. Tillbyggnaden på mark, som här gränsar till ”Värdekärna av riksintresse”, stämmer på knappast någon punkt in på det från länsstyrelsen redovisade förhållningssättet. Nybyggnationen kommer, genom sin kompakta utformning samt med sitt väggmaterial, yttertaksdesign, kulör m.m., att påtagligt och bryskt bryta av från kringliggande byggnader likasom från näraliggande kvarters erkänt värdefulla kvaliteter. Den äldre bebyggelsen intill blir genom den tilltänkta detaljplanen invaderad och delvis skymd av planbyggnadens volyminösa form och nästan fabriksmässiga karaktär. Nybygget riskerar i synnerhet att tränga sig på värdekärnan *Storgatamiljön Öst på stan*.

Bebyggelseutvecklingen i stadsdelen Öst på stan bör tvärt om som är tanken i föreslagen detaljplan ske med stort ansvar för kvarvarande kulturvärden.

Föreningen ser med stor oro på planerna på förtätning av kvarteret Tyr. Den nu antagna detaljplanen riskerar att bli ett nytt ogenomtänkt steg i en riktning som kan bli prejudicerande för framtiden. Kulturhistoriska och arkitektoniska kvaliteter som ännu utmärker stadsdelen Öst på stan måste värnas med större ansvar än vad som sker genom den nu antagna detaljplanen.

Detta ärende har beslutats av styrelsen för Föreningen för Byggnadskultur i Umeå, och beretts av undertecknade styrelseledamöter.

Åke Sandström

Göran Sandberg